

Disidentka získala díky pomoci ombudsmana doplatek důchodu, na který měla několik let nárok

31.1.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Žena byla důchodově pojištěna v ČR a ve Švédsku. Pouze z českých dob pojištění jí nevznikl nárok na starobní důchod. ČSSZ jí ho proto přiznala díky započtení švédské doby v tzv. dílčí výši (tzn. pokrácené, odpovídající české době pojištění). Po několika letech žena obdržela starobní důchod také ze Švédska. Výše jejího příjmu několikrát nedosahovala minimální výše důchodu, kterou určuje český zákon. Když disidentka poprvé požádala v roce 2010 v České republice o důchod, byl jeho výměr nižší, než minimální částka stanovená podle českých předpisů (tehdy se jednalo o částku 2 940 Kč). Zde ČSSZ chybovala, když ženě nedoplácela částku, která by vyrovnala rozdíl důchodu.

Na ženu se od prosince 2011 začal vztahovat zákon o účastnících odboje a odporu proti komunistickému režimu. *„Minimální výši starobního důchodu disidentky po nabytí účinnosti zákona od prosince 2011 tvořila celá základní výměra důchodu a speciální procentní výměra určená pro účastníky odboje a odporu proti komunismu (procentní výměra průměrného starobního důchodu). Protože měla žena výši dílčího důchodu nižší, než tuto částku, vznikl jí opět nárok na doplatek důchodu, což měla zajistit ČSSZ, ale neučinila tak,“* vysvětlil ombudsman Stanislav Křeček.

Situace se změnila v roce 2017, kdy žena úspěšně požádala o švédský starobní důchod. Nárok na doplatek v ČR zanikl až do roku 2023, protože součet českého a švédského důchodu byl vyšší než česká minimální dávka.

V roce 2023 byl švédský důchod stěžovatelky podstatně snížen (začal jí být poskytován ve výši odpovídající době pojištění, kterou stěžovatelka získala ve Švédsku). *„Od snížení starobního důchodu v roce 2023 měla disidentka opět dostávat finance, které by dorovnaly částku do minimální výše důchodu účastníka odboje a odporu proti komunismu, což ČSSZ opomněla a dopustila se tím dalšího pochybení. Žena se tak dostala do těžké finanční situace, kdy neměla na zaplacení každodenních potřeb,“* dodal ombudsman.

Nárok na doplatek ženě definitivně zanikl v roce 2024, když nabyla účinnosti novela zákona o účastnících odboje a odporu proti komunismu a zrušila tzv. dílčení starobního důchodu disidentů, kterým byl český důchod přiznán s přihlédnutím k zahraniční době pojištění. Od tohoto roku náleží všem disidentům celá základní výměra důchodu a celá speciální procentní výměra důchodu. Díky prošetření ombudsmana dostala disidentka zpětně doplacenou veškerou finanční náhradu, na kterou měla nárok.

Evropské předpisy o koordinaci sociálního zabezpečení stanoví, že důchodce, který podle nich pobírá důchod ze státu, v němž bydlí, příp. i z dalších evropských států, má právo na to, aby dostával důchod alespoň ve výši minimálního důchodu, který poskytuje stát jeho bydliště. Jinak řečeno, důchodci, bydlící v ČR, kteří byly pojištěni i v jiném evropském státě, mají právo dostávat důchod alespoň ve výši minimálního českého důchodu. Při stanovení výše doplatku do minimální výše důchodu se započítávají všechny důchody, které důchodce pobírá z různých členských států Evropského hospodářského prostoru a

Švýcarska.

https://www.ochrance.cz/aktualne/disidentka_ziskala_diky_pomoci_ombudsmana_doplatek_duchodu_na_ktery_mela_nekolik_let_narok